

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

ST. 53 No 53

CLEVELAND, O. PETEK, 5. JULIJA 1912.

VOL. V

Mestne novice.

Zadnji dan je tukaj, ko še lahko dobite pravico, da votite v jeseni. Pridite, da ne bo prepočno.

DR. ŽAL. M. BOŽJE.

Vsek, kdor hoče voliti jeseni predsednika Zjednjenev države, ima se priliko do slobote opoldne, da položi pri sodišču proti drugi papir, katerega bo dobil 5. oktobra, 31. dñij pred volitvami. Ker vemo, da vas je še mnogo, ki ste lahko deležni te prilike, vas prosimo, da ne odlašate. Hitro na delo, da ne bo zamujeno. Letos je posebno dobra prilika za vse, da se dobri papir. Kdor do slobote opoldne še ne bo prizvoden, da uloži prisojno, ta je prepozen in ne bo mogel jeseni voliti. Upamo, da bi radi postali državljanji in da vas pride še mnogo.

Mladensko podporno dr. Žal. M. Božje priredi v nedeljo Dvajset društve se je oglasilo velik piknik v Dahler vrtu, in prijavilo svojo udeležbo pri lepi paradi, ki se bo razvila po St. Clair ave. do 55. ceste. Znano je, da člani dr. Ž. M. Božje vedno radi pridejo na vsako veselico slovenskih društev, kamor so povabljeni, in sicer v velikem številu, zato pa bi jih morali društveniki podpirati in se tudi njih veselice udeležiti. Najbolj zanimive bodo razne dirke na vrtu. Dirka v vrečah za moške, dirka za dekleta, dirka na "sahterjo", dirka z nitjo in šivanko, dirka na treh nogah, dirka z jajci in drugo. Za vsake dirke je določeno lepo dario, kot zlata petnica, gugalni stol, miza, zabo cigar in mnogo drugih krasnih stvari. Vsi društveniki raznih društev, ki se udeležijo parade v pikniku bodo fotografiirani po celi poti koraknja, in njih slike se bodo raznjele v raznih gledališčih po Ameriki. To delo je prevzela The Cleveland Film Co. Sploh so pa fantje pripravili toliko raznovrstne zabave kot nikdar prej. Društvo pa, ki obhaja letos svojo petletnico, žestitamo, da bi se naprej tako uspevalo in se razvijalo kot do sedaj.

Ob prilikli Sokolskega piknika v nedeljo se je pobiralo za Ciril Metodovo družbo, in nabrala se je lepa svota v pomoci slovenskim šolskim otrokom v stari domovini. Darovali so: St. Savich \$1.00, po 50 sledili: Jos. Kozely, Jos. Gornik, F. Tekavec, L. J. Pirc, Fr. Šivitz, John Judnič, po 30c Fr. Trebec; po 25c Fr. Strehovec, K. Lapajne, Fr. Hudovernik, Al. Pavlin, Jos. Jarc, J. Pekolj, Fr. Sober, J. Ježek, Fr. Černe, J. Pajk, J. Marinac, J. Mivšek, J. Žitlich, Mary Trebec, M. Kos, C. Armbruster, FFr. Marn, L. Grčar, M. Lukner, K. Rogelj, J. Smuk, C. Kunstelj. Eden je dal 20c, dva po 15c dvanajst po 10c in eden po 5c skupaj nabranega \$1.80, kar se s hvaležnostjo prejme na znanje in odpisuje na pravi naslov.

Neki F. J. O. nam je poslal neko pritožbo, da je bil pri nekem urarju jako slabostrezen in skoro ven vržen. Ker pa dotična oseba v svoji pritožbi ni podpisala polnega imena, ji ne moremo pomagati.

V prvi polovici letosnjega leta je umrlo v mestu 4090 oseb, a lansko leto v istem času, 4003, vendar pravi zdravstveni urad, da je letos položaj bolj ugoden ker moramo upoštavati, da se je od lanskega leta prehvalstvo v Clevelandu za 20.000 glav povečalo.

— Zadnji čas, da plačate račun za plin v našem uradu je četrtek 11. julija do 10. dop.

Velike kompanije v Clevelandu bodo letos poldrugi milijon dolarjev več plačale na davkih kakor lansko leto.

Na glavni policijski postaji so imeli v torki svoj dan. Neki policist je pripeljal neko žensko pred poročnikom. Na vprašanje, kdo je imel, je odgovorila: "Evelyn Thaw". Policijskemu poročniku je padel pero iz roke, ostali policisti so pa planili iz svojih sedežev in hoteli po časnikarske reporterje v drugo sobo, da so priča tega prizora. No, pozneje se je skazalo, da se ženska res tako piše, toda ni prav v nobenem sorodu z znano ženo milijonarja Thawa, ki se nahaja v blazinci radi umora.

Kakih 50 delavcev je zadnjo soboto zastražjalo pri W. S. Tyler Co. na 36. cesti in St. Clair ave. Policija je bila hitro obveščena. Policijski poročnici pa je štrajkarjem prebral postavo, kako se postopa z ljudmi, kadar je upor, nakar so se ljudje razšli. Med delavskimi vrstami je spor radi unijiskih in ne-unijiskih delavcev.

John Kolacs je pred nedavnim časom bil podprt na tla na javni ulici od nek male, ki je zdaj vila bila Inst Jefferson Coal Co. Zatožil je kompanijo na \$15.750 odškodnine. Ker pa do srede še niso mogli zvesteti, kako je muli ime, in kakšne barve je, se obravnavati mogla vršiti. Zagovornik je potrebujeval zakaj nimamo zahvalnih dopisov o listu. Mi ne potrebujemo zahval, ce mi in ne naša tiskarna, ker delo, ce je dobro in pošteno narejeno, se samo hvali. Vsak naš naročnik je agitator za našo stvar, ki je bo: Slovensko-napredna stvar. Pri naši upoštevamo najprvo Slovence, se borimo za slovenski jezik, ki je tako krunato zatiralo v stari domovini in novi, potem šele pridejo na vrsto druge stvari. Mi nismo strankarski, pač pa nad strankami in povemo duhovnu, naprednjaku ali komu drugemu vsakemu svoje. Tako je prav. Vsi nimamo vedno prav, in kjer se pokaže napaka, ki bi škodila narodu, pokažemo to napako, da se ljudje vedo ravnati po njej. Za to pa prosimo najzadnejše pomoči od naših naročnikov. Osebni opominov za enkrat ne bodemo pošljali, pač pa prosimo vsakega poštenjaka, ki je naročen na naš list, da poravna svojo naročino v najkrajšem času, ker si cer smo prisiljeni s 1. avgustom ustaviti list vsem, ki kaj dolgujejo. Kdor neče lista, naj naravnost pove, in nikdar več ga ne bo dobil, kdor pa rad bere in se izobrazuje pri tem, kjer potrebuje dnevnih in drugih novic, kdor hoče koristno bereti, kdor rad čita lepe povesti, ta bo ostal pri nas in z veseljem postal \$2.00 za list, ki je edini, ki shaja dvakrat na teden v Zjednjene države.

Direktor jave varnosti Springborn je šel v sredo k delavcem, ki delajo na centralnem viaduktu in jih prosil naj delajo vsak dan 12 ur, da bo viadukt gotov do 12. julija. Sveda dobitjo za to delo posebno plačo. Direktor Springborn se je izjavil, da se ne oglasi dovolj ljudi, ki bi hoteli delati.

John Lavelle je vložil tožbo proti John Michelly za \$500.00 ker je pes slednjega ugriznil Lavelle. Sodnik je nemudoma priznal odškodnino poškodovanca.

Društvo Vrh Planin v Collinwoodu nam naznana, da sprejema nove člane še tekom nadaljnih treh mesecov brez vstopnine. Rojaki imajo najlepšo priliko, da pristopijo k dobremu društvu.

IZ SO. CHICAGE, ILL.

Cenjeni g. urednik. Naj sporicim o žalostni nesreči, ki se je pripetila v naši naselbini. Ponesrečil se je obče znani rojak John Kučič, gostilničar. Pred svojim lastnim domom se je ponesrečil s tem, da je padel skozi ograjo sedem čevljev globoko in se tako hudo poškodoval, da leži že dva tedna v bolnišnici. Vsi mu želimo, da se mu zdravje kmalu povrnilo.

Z delom gremo tukaj prav dobro naprej, ker delamo s polno paro. Ne smem pa tudi pozabiti omeniti piknika društva sv. Florijana, št. 44. K. S. K. Jednote, ki je letos občalo svojo 10letnico. Zahvalim se vsem društvtom, ki so nas obiskala in nam tako pomagali, da se je veselica tako ugodno zaključila. Omeniti moram tudi o našem vremenu rojaku Fr. Medosku, ki je na veselicu imel takson krasen govor, da smo bili zadovoljni in gnani. Pričovedoval je, kaj pomeni društvo in Jednota.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista, kateremu želim največ uspeha.

Frank Gorenc.

Naročnikom

Prvega pol leta je preteklo in marsikaterem naših cenjenih naročnikov je pretekla njegova naročnina. Vsak bo vedel, da mora biti list podprt pod naročnikom, ker sicer ne more rešljati. Vsak ve, da rad be razne novice, ki jih prinaša naš list iz Amerike in stare domovine. Delavski članki, poučni nauki in razmisljanja koristijo vsem, ki berejo. Poleg tega pa imate za zabavo lepe povesti in romane, ki od časa do časa shajajo v listu.

Z zadovoljstvo bilježimo, da se naši člani imajo bolj razširjenja in agitacijska pot našega zastopnika po zapadnih državah nam je naklonila stotine novih naročnikov. Ponosni smo lahko, če rečemo, da smo po številu naročnikov danes drugi slovenski list v Ameriki, ker število bralcev lista je že zdaj prekoracio število 3000. To znači napredok, katerega vse želimo.

List "Clevelandsko Ameriko" je danes v vsaki slovenski naselbini, in mnogi nas vprašajo, zakaj nimamo zahvalnih dopisov o listu. Mi ne potrebujemo zahval, ce mi in ne naša tiskarna, ker delo, ce je dobro in pošteno narejeno, se samo hvali. Vsak naš naročnik je agitator za našo stvar, ki je bo: Slovensko-napredna stvar.

Pri naši upoštevamo najprvo Slovence, se borimo za

slovenski jezik, ki je tako krunato zatiralo v stari domovini in novi, potem šele pridejo na vrsto druge stvari. Mi nismo strankarski, pač pa nad strankami in povemo duhovnu, naprednjaku ali komu drugemu vsakemu svoje. Tako je prav.

Vsi nimamo vedno prav, in

kjer se pokaže napaka, ki bi

škodila narodu, pokažemo to

napako, da se ljudje vedo ravnati po njej.

Za to pa prosimo najzadnejše pomoči od naših naročnikov. Osebni opominov za enkrat ne bodemo pošljali,

pač pa prosimo vsakega po-

štenjaka, ki je naročen na naš list, da poravna svojo naročino v najkrajšem času, ker si cer smo prisiljeni s 1. avgustom ustaviti list vsem, ki kaj dolgujejo. Kdor neče lista, naj naravnost pove, in nikdar več ga ne bo dobil, kdor pa rad bere in se izobrazuje pri tem, kjer potrebuje dnevnih in drugih novic, kdor hoče koristno bereti, kdor rad čita lepe povesti, ta bo ostal pri nas in z veseljem postal \$2.00 za list, ki je edini, ki shaja dvakrat na teden v Zjednjene države.

Društvo Vrh Planin v

Collinwoodu nam naznana, da

sprejema nove člane še tekom

nadaljnih treh mesecov brez

vstopnine. Rojaki imajo najlepšo

priliko, da pristopijo k dobremu

društvu.

— Država je vložila tožbo

proti John Michelly za

\$500.00 ker je pes slednjega

ugriznil Lavelle. Sodnik je ne-

mudoma priznal odškodnino po-

škodovanca.

Legenda, da je bila zarota

proti Cuvalu zasnovana in sko-

pri izletu hrvaških akade-

mikov v Belgrad, je torej padla

v vodo — v veliko žalost go-

sposa Cuvalja in njegovih hlap-

cev.

Sedaj pa iščemo "zarotniki"

med — otroci, toda zdi se, da

bodo tudi ti "poiski" med otro-

ci ostali brezuspešni in da bo

s toljim vikom napovedana

akcija proti hrvaškim "revolu-

cijonarjem" končala s fiskom in

blama gozoda kraljevskega

komisarja.

Naporna služba in smrt redar-

jarja Borščaka sta med redar-

stvenimi organi povzročila

splošno nerazpoloženje.

Redarji so dan in noč na no-

gah in v službi, a za vse njiho-

ve izredne napore dobivajo na-

ravnost beraške plače. Ni se

potem čuditi, ako se ti ljudje

skusajo osvoboditi dosedajnih

službenih vezi ter si poiskati

udobnejših in manj odgovornih

služb.

Vsakemu izmed redarjev le-

bdi poleg tega pred očmi, da

ga v dneh razmerah prav lah-

ko doleti takša usoda, kakor po-

kojnega Borščaka. Ker nihče

ne nosi rad na semeni svoje

kožo za tuge ljudi, zato je tudi

čisto umljivo, da tudi zagreb-

ski redarji čisto niso navu-

čeni, zato, da bi mrlji za Cuvalja.

Sladko je pač umreti za do-

movino — za ideal vseh ide-

alov, ne pa za tirana in nasil-

nika.

V tem prepričanju je te dni

odpovedalo svojo službo 41 re-

darjev, če da necejo nositi

svojih glav v torbi.

To odpoved je mogotlo silno

presenetila. Jeli so dvomili v

CLEVELANDSKA AMERIKA

Izhaja v tork in petek.

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
Za Cleveland po pošti: \$2.50
Posamezne številke po 3 centi.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

"Clevelandská Amerika"
6104 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Issued Tuesdays and Fridays.

Read by 15,000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request

Tel. Cuy. Princeton 189.

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3, 1879.

No. 53. Fri. July 5. 12 Vol. V.

88

Kdo dela nasilje?

(Konec.)

Strajkarji so seveda tudi vsekror napadli policijo, in gotovo je tudi, da vsak zločin zaščuti kazen. Pa imamo tudi vredne, ko se je kazen krivico no naložila. Bil je neki Sirec Zelakat. Nekdo se je proti njemu pritožil, in bil je zaprt. Pravili so, da je ta Sirec naredil zaroto proti policiji. Sodnija pa o tem ni imela nobenega druga dokaza kot onega, ki je Sirca zatožil. Sirec je delal v neki kuhinji, kjer je pomival krožnike. In das je osem oseb pričelo, da je bil isti čas, o katerem pravi tozitelj, da bi se moral zgoditi napad. Sirec pri svojem delu, je sodnik Sirca vseeno obsođil.

Neki strajkarji z imenom Bruno, je sedaj zaprt v državni ječi. Bil je v hiši, ko je policija na drugi strani ceste podala strajkarje. Kakor je sam pripovedoval, je bil tako razburjen, ko je videl, da je policija s koli mahala po ženskah, da je zgrabil za revolver in ustreljal v zrak. Policija je partila, da je bil revolver namenjen proti njej. Okna so bila zaprtia in med hišo ter policijo je bil zid. Zunaj niso dobili nobenih znakov kroglice. Toda tega slučaja ne navajamo v kritiko. Bruno ne bi smel streljati, ker se s tem pregeši proti javni varnosti. Omeniti pa moramo to, ker povemo še o nekem drugem slučaju, ki se je na drugačje končal.

John Breen je pogrebni v Lawrence. In ko to pišemo, je še vedno šolski komisar v istem mestu. V prvih dnevnih strajka so ga pregovorili ljudje, ki so imeli več dobička od njega kot on, da je kupil dinamit in ga položil na treh različnih krajinah, celo na pokolaže je nesel dinamit. Eden dinamita je pa dal v hišo neke revne italijanske družine. Potem je pa nazanil policiji, da je dinamit v mestu. Vsakdo mora sedaj vedeti, da bo revna italijanska družina tožena in obsojena, in da zgubijo strajkarje radi tega simpatije pri ljudih.

To je prišlo je drugače. Pogrebni je bil izdan, ker ni dovolj, predvino znal varovati svetega Jezika. Zaprl so ga in kaj mislite, da je dobil? \$500 je moral plačati, in on je zelo bogat mož. In kaj mislite, da ga je postava prisilila, da je odložil svojo čast? Ne, nikakor ne, on je še danes šolski komisar v Lawrence! Ko človek here o takih nasiljih, ne more mireno ostati. Naj omenimo še dva slučaja.

Italijanska ječa, Essex County je prijavljen na kriminalce, ki so jih ujeti. Že

zvezni vrata, drevesa pred jedilnico vinski trta, ki se sprijinja po zidovju, vse to dela ječo romantično, in človek bi mislil, da je to jako lep kraj. V njej sedita Giovannetti in Etor, dva delavska vodja in mendačata vstajenja sodnikov, ker njih slučaj še sedaj ni prišel na vrsto. Oba sta bila v Lawrence in pomagala delavcem, da so se organizirali v unijo. Oba sta vsekror govorila v prilog strajkarjem. Nekoga dne v januarju so privedli strajkarje na mestnih ulicah parado in govore. Nastala je zmešjava. Nekdo je ustrelil. Prišlo je nadan, da je streljal policist Beoit. Krogla je zadelo neko žensko Lopezzi. Umrla je. Nititi Etor niti Giovannetti nista bila tedaj v bližini teh prostorov. Etor je bil pri strajkarjih priljubljen. Bil je strajkarski general z velikim uspehom. Toda oblastem je bil trin peti, posebno pa kapitalistom, lastnikom tovaren. Tuhtali in mislili so na vse načine, kako bi ga dobili v roke. Lahko bi ga prijeli za manjše prestope, toda nekdo bi počel v ravnino in rešen bi, bil ječe. Morajo ga prijeti radi umora, potem ne more nihče postaviti varščine. In ker modri kapitalisti niso mogli najti nicesar družega, so pogrunali tole:

Unija, k kateri spada Etor in njegov tovarš, uči nauke, ki povzročajo nasilje, in ker sta Etor in Giovannetti voditelji unije, in ker govorita po ulicah, tedaj pozivljata k javnem uporu, ki se je tudi zvrnil, in pri katerem uporu je bila ubita žena. Torej Etor in Giovannetti sta kriva, ker sta govorila o uporu, pri katerem je policist ustrelil ženo.

Etor se nikdar prej ni viden ustreljene žene, jo ni pozidal, se slišal ni o njej, in torej tudi njen sovražnik ne more biti, pač pa bi bil vesel, če bi uboga delavska žena še danes živila. Pa vendar so ga prijeli kot upornika in morilca te žene.

Etor je bil neprestano spremljan od privavnih detektivov. Njega so sovražili kapitalisti in morali so majti vzrok, da se ga znebjijo, in saj veste, da vzrok je dober, če se ga iz trte izvije. In sedaj sedita oba v ječi že cele mesece, od januarja. Na prostu ne moreta, ker ju sodnija ne pusti kot "morilca".

To je napačno. To je krivica. Ce se hoče boriti proti kakim stvari, če hočemo, da bodojo tujezemci spoštovati vzdvišene nauke ameriške svobode, tedaj se mora v imenu postavite proti njim postopati pravicho, ne pa s pomočjo goljufije in krvice. Kako more delavci spoštovati postavo in misliti o nej pravicho, če vidi, kaj se kaznuje človeku, ki je hotel z dinamitom pognati v zrak revno delavsko družino, in kako se kaznuje delavca, ki se bori za svojo pravico? Ne, postava mora učiti, da je enaka pravica za vse, da se mora enako kaznovati vsak enak zločin. In ker dvojni delavci, da ima pravico dvojno mero, za to so pa strajkarji, zato so upori, za to so neredi in nemiri. Prej ne vodimo v reda ter spoštovanja pred pravico.

V Kozmovi kovačnici.

Ljubo Mrak.

Kovač Kozma je bil velik in močan človek. Najtežje kladivo, ki ga je dygikal njegov viki pomočnik, črnooki Hrvat Mirko, z obema rokama, je or sukal kakor igračo v desnicu. Slovel je za najmočnejšega korenjaka daleč po okolici. Enkrat sem ga obiskal.

Naslonjen na kladivo, po koncu stoječe na nakovalu, je gledal v ogenj. Bil je velike postave, suhljeje majhne glave, in prijaznih sivilih oči, ki so mu gledale izpod rjavih obsmojenih obrv. V kotu pa je zepel Marko, kodrolasi Hrvat, in igral na ustno harmoniko ter si delal z nogo takt. Nekako v zadnjem sta bila, ko sem vstopil. Zarosli sem Marks na kladivo.

In zopet se je oglašila v kovačnici hitra poskocnica, prehajajoča v počasnejšo melodijo, čudno se gleda med prsketanjem žiravice.

Kozma je naložil na ogenj oglje ter zagonil stari meh, da je zaškrial kakor vzbujen iz sanj.

Marko je igral dalje. Kozma je bil spremljati z živigom glas harmonike, dvigati črno desno. Trudna nogu mu je z nerozvo naglico gonila meh.

"Nehaj, Marko!" se je naenkrat zadrl Kozma skoro širovo.

Vstal je pomočnik in se zasmjal.

"Lepo igras, Marko!" sem ga pohvalil. Pogledal me je presenečeno, skoro boječe.

"Vi se šlaite, to je igrača," je pricel živahnio, "enkrat je bilo, da takrat sem igral." Potem je obmolkenil. "Toda dolgočasilo Vas bo." "Nič me ne bo dolegločasilo, le govoril."

In potem je nadaljeval: "Komaj deset let sem bil star, ko so šli skozi našo vas potujoči muziki. Eden je prenočil pri nas. Lep ni bil tisti človek. Bil je velik in suh. Na čelu je imel veliko bradavico, da bi jo komaj pokril z mojim palecem. Toda igrati je znal — na glosi. Celo tisto noč se mi je sanjalo o njem in njegovih gosilih. Zjutraj sem se vzbudil še pred solnicnim vzhodom in pogledal sem k peči, kjer je bilo tujčevje ležišče. Muzikant ni spal, ampak naslonjen na peč je šam vzdihal: "Alma, Alma!" Strah me je bilo v vendar sem ga vprasil, kaj mu je.

"Nič mi ni, nič," je odgovoril, "le spavaj, malček!" "Gospod, ali smem, ali dovolite, da pogledam vašo muziko," sem ga vprasil boječe. "Le poglej, kodrolašček," mi je rekel. In stopil sem k mizi, gledal vijolino in zdele se mi je, da so vstajali tedaj glasovi pred menoj, mili in vzdihajoči; zdaj so padali, zdaj se spet dvigali. Gospod z bradavico pa je igral in se smejal tihom, otočno.

Vzdramil sem se. Stal je pred menoj. "Ali ti je več moj instrument?" me je vprasil. Jaz sem mu zamišljeno pokimal in mu pogledal v oči, ki so bile solzne. Tisti dan je bila nedelja in ostal je cel dan pri nas.

Sviral je, pri peči sedeč, vijolino in tudi meni jo je dan v rok. Igral sem tudi jaz, seveda slabo. On me je pohvalil. Skoro všeč mi je bil tisti človek, le — bradavica!

Pozneje sem se izučil kovača, toda muzika mi ni šla iz glave. Kupil sem si glosi in se sam priučil igrati. Enkrat sem se pridružil muzikantom. Bili so slučajno tisti, ki so šli pred leti skozi našo vas, le onega z bradavico ni bilo. Čul sem, da je umrl za jetiko.

Alma je bila hči našega gospodarja in mož z bradavico je bil vanjo zaljubljen. Hodila je v odselj v Ameriko. Hanca je ostala sama v vasi, sama, samčata, zapsučena, na službi pri židu, ki se ni brigal za njo in ki bi jo spodil zdaj po svetu, to je gotovo. In potem? Kam naj gre? Kaj naj počne? Umrl bi prej od lakote predno bi prisop zopet k zdravju; in pa kdo bo vzel v službo z majhnim otročicem. Ko bi bili ljudje vsaj dobrega srca. Ko se je Kozjakovi zefki to primerilo, ji je rekel ničesar, ker je bogata, za Hanco pa je vse s prstom pokazovalo, komaj da so malo posumili, kaj se pravijo.

Prišel sem tudi v ta kraj in mojster Kozma me je sprejel za pomočnika. No, zdaj je vse to minuto. Ampak vijolino, to vam je instrument!"

"Zakaj si ne omisli drugo," sem ga vprasil.

"Imel sem jo, toda mojer...."

Pogledal sem Kozmo.

"Odpusti, Marko, ali jaz nisem mogel drugač," se je opravičeval Kozma. "Pomislite, kadar je igral, sem jokal. Igral je tako žalostno, veselo igrati ni znal. Oba sva postala ob teh glasovih tih in zanimala. Se delati se nama ni ljubilo. In enkrat mi je dovolil, da sem vzel jaz glosi v roke. Dal je nežno igralo medvedu. Poteplil sem z lokom enkrat, dvakrat, in dve struni — sta počeli. Marko je pricel vpti in zahteval vijolino nazaj. Ujeziklo me in je zdrobil sem jo v raki, kakor kostec kruha, ab-

da bi je ne! Kupil sem mu ustno harmoniko in edaj živir spet v slogi."

Zaigral je Marko. Kozma je prijal debel železni drog in kladivo in zazvenelo.

Zapustil sem kovačnico. Se v daljavi mi je čudna mesanca glesov udarjala na uho.

V nebo.

Kazimir Tetmajer.

Po Skupnikovih Upazilih v Tatrah je šla Hanca. Veter je pihal. Zdalo se je, da jo hoče vreči in dolino. Hladno je bilo in čeprav je imela kožuh na sebi a povrh toplo ruto, ji je vseeno prodiral zima do kosti. Po nebuh so se valjalo debel snežene plasti; solnce skorobrez leska, kakor mrtvo.

Pot k Gosenčevim stavom je znala, krave je pasla tam pred, tja se je torej obrnila. Na Skupnikovih Upazilih je bilo čez glezne snega ali Hanca je vseeno šla. Začrnelo se so pred njo gorske koče in planjšave. Mili, mogočni Bog, kako je bilo lepo tukaj enkrat! Koliko se je tukaj navešela in nasmejala! Tudi Vojta je pasel tukaj in tu sta se zanjibila eden v drugačju na Hančino nesrečo. In Vavrinkova Bronka in miljanjev Mariša ste pasli tod. Kolikrat so šle vse skupaj na Zelen vrh, legle v travo na sončno in pele, da je odzvanjal odmeh od vseh planin. Solnce se je tam tako prelestno razsvitljevalo svinčene oblake. Okrog in okrog je ležala neizmerna puščava in tak šum, se je gnat čez gore od vetrja, da je strah stiskal prsa. Kakor da ječi cela Tatra, tako se je slišalo.

Ampak Hanca je šla vseeno dalje.

Ce bi jo bil kdo srečal, bi jo bil gotovo vprasil:

"A zakaj greš, ti dekle, v te gore, v to puščavo, v ta šum? Žive duše ni več tam, samo strah preži tam na te, samo smrt bo zažljala v te s svojimi strašnimi zobmi, slabost te bo vrgla in konec bo s teboj."

"Težko mi ni, lehko mi ni, le k Hanči se sreči zeli..."

A ona mu je odgovarjala:

"Ce bi od dneva ključe imela opoldne bi si noč odklepala la..."

Tako sta se pelia in odpaval, da so odmevale gore in doline in sonče je bilo jasno in toplo, da se je vsaka cvetlica nasmejala.

Oh, ali pa kadar je stari Tomek zaigral v koči na gosle in je Vojta skočil k plesu! Ni ga bila nad njim plesalka. Tako se je nesel nad zemijo. Kakor da ima sokolova krila privrzelana. Vsa dekleta so ga hotela pojesti z očmi ali on je hodil po njej, za njej, za Hanco.

Ali pa kadar je šel dež in so vsi skupaj posedli okrog ognja. Vojta jo je objel v pasu in jo pritisnil k sebi, da ji je skoro srečkočilo iz prisij. Kadar je poljubil se je vse stemnilo pred očmi in težko se je odtrgal obraz od obraza.

Milejši je bil kakor te zvezne. Stari Tomek je pripovedoval povesti a oni so poslušali sedeč pri ognju, eden poleg drugačega.

Mili, mogočni Bog, vse to je minilo, kakor da je človek prespal.

Minilo je in ne bo se vrnilo...

Pastirske koče so ostale že na njej; šla je proti Zetem v vrhu. Snega je bilo vedno več, veter je bril vedno močnejše, dih se je davil v prsi. Tam nekje po skalnatih robih so preletele preplašene divje koze, ena, dve... pet jih je našla.

Hanca.

Proti Lilijskemu so se gušli, kakor se ji dozdaj niso zadržali, so se neneheli plani in se nikoli nizko, s srečnim poizginjem. Nehote se je obrnila krično, skrivljeno, zmrzljeno, skrečeno, okolo katerih so rasli zameti a na nebuh ka-

kor za svinčenim zagrinjalom, solnce brez leska, kakor mrivo. Pusta, neizmerna smrta...

Hanca je hitela dalje. Pozabila je že skoraj, zakaj je poglednila iz vasi in če je sploh tam zadaj za njo kaksna vas. Mesealo se je ji: kakor da bi nekje daleč zvonili zvonovi in del duhovnik, kakor takrat, ko je umrla njena mati. Včasih je

Dalje na tretji strani.

Feeling Better Already Thank You!

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z Dr. Richterjevim Pain-Expellerjem. Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. st

Slovenska Dobrodolna Zveza

Ustanovljena 13.
novembra 1910.

Glavni sedež:
Cleveland, O.

Predsednik JOHN GORNICK, 6105 St. Clair Ave.
Podpredsednik MARTIN COLARIC, 1188 E. 61st St.
Tajnik, FRANK HILDOVERNIK, 1243 E. 60th St.
Zapisnik JOHN JALOVEC, 1284 E. 55th St.
Blagajnik MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Ave.

Nadzorniki:

ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ZORIČ, 1365
E. 55th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair ave.

Porotniki:

ANTON AHČIN, 6218 St. Clair Ave.;
FRANK ZIBERT, 6124 Glass Ave.

Pooblaščenec ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Ave.

Vrhovni zdravnik J. M. SELIŠKAR, 6127 St. Clair Ave.

Vsi dopisi in druge uradne stvari, naj se pošljajo na
glavnega tajnika, denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika.

Zvezino glasilo CLEVELANDSKA AMERIKA.

zavil veter tako žalostno, kar da grobovi ječe. Hanci so se začele šibiti noge, v očeh se ji je delala tema a v glavi je šumelo in gorelo čim dalje bolj. Potem se ji je zdelo, da se vse vali ma njo in jo zasipava: skale, gore in oblaki. Cutila je tesnobo, neko težo na prisih in ramah, kakor na bojni poti v ludzimberski cerkvi, pri roženkranski Materi Božji, ko je mislila, da jo bodo ljudje zadušili v gnječi. Tu se je spomnila na ludzimbersko Mater Božjo v modrem plăšču in z zlatom kromo nad oltarjem. Hanca je že takrat goreče molila k nji, čuteča nad seboj nesrečo. Tudi zdaj je hotela moliti njej na čast, ali ker je že tako dolgo hodila in so se ji noge tresle pod njo, je začela le šepetati: Zdrava Marija, milosti polna, Gospod je s teboj....

V tem se je nad Uplazem zatrešla neka blišča: Hanca je že zdrsnila: Kaj je to?

In svetloba je vedno bolj načršala, bližalo se je Hanci, srebrno in blesteče. Hanca se je zelo prestrašila, v glavi ji je šumelo se bolj močno, noge, so se ji šibile, hotela je bežati ali zdelo se ji je, kakor da prihaja s te svetlobe tih in prosladek glas: "Ne boj se..."

Hanca je obstala.

Zopet se je oglasil glas: "Pojd!"

"Kam?" je zašepetal Hanca. Glas je odgovoril: "V nebo..."

Hanca se je opogumila, povzdignila oči in zagledala lice, sladko kakor med, oči kakor potencije. Nekaj kakor modri plăšč je plahelo v svetlobi a v visini, se ji je zdelo, da se blesketi zlata krona.

"To si ti, Kraljica nebeška?" je zašepatala Hanca.

In zdelo se ji je, da je Mati Božja prikimala in da je pred njo šla proti Lilijskem vrhu.

Neke nove sile so návdale Hanco, noge so postale trdnejše, v glavi se je šumeno nekoč pomrilo a zime skoro čutila ni. Tudi veter je za trenotkov utihnil. Samo oblaki so vedno večji, vedno bolj težki preprečali nebo in vedno bolj megleno je brlelo je brlelo solnce, mrtvo popolnoma.

Hanca je šla spočetka hitro z nekako slutnjo v stecu ali kmalu so ji spet začele mešati noge, rdeče iskre so se začele utrinjati pred očmi, v glavi ji je divje šumelo, velika slabost jo je prevzela, komaj, komaj je vlekla noge iz snega.

"Gospa, sela bi!" je zašepetalta.

"Pa sedi!" je odgovoril glas iz svetlobe.

Hanca je torej sedla pod veliko skalo, nasonila se je s hrbtom na njo in potegnila boleče noge k sebi. Ali svetloba je zcela nekako pojemati, temnela je in ugasnala.

Zopet ni bilo ničesar okoli nje, samo gore, skale in bel sneg, zaloščen in nem...

To vse se je zlivalo Hanci v nekako zmres gor in sneg pod umazanim nebom.

"Gospa, zapoveds?" je zašepetalta.

Ali odgovora ni dobila. Hanca je klicala ali ni mogla. Zdalo se ji je, kakor da bi ji bil dovolj počasi tekče kamne na

nis. Utrejjeni, ki je običaj na mestu mrtev, je imel pri sebi vrečo, ki je vsebovala 120 kg. kave.

"Beati sunt illi, qui moriuntur in domino." Neki angleški list se bavi z zgodovino maškarad in prav, da je posebno prestolonaslednik Juri rad hodil na maškerade. Nekega dne se je hotel udeležiti nekega velelegantnega plesa, kar mu je pa njegov telesni zdravni prepovedel. "Vsaj nočem plesati," je odgovoril prestolonaslednik, "hočem le opazovati kot domino preoblečem." Zdravnik je zmajal z glavo. "Ce noča vaša kraljeva visokost odnehati," je rekel, "tedaj moram izjaviti, da ne morem preveriti odgovornost za eventualne posledice." "Je popolnoma vseeno", je odgovoril prestolonaslednik, jaz pa vseeno pojdem. Vsaj veste: "Beati sunt illi, qui moriuntur in domino."

Cudna sodna razprava.

"Journal Debats" pripoveduje o nekem slučaju, s katerim se je bavilo londonsko sodišče. Slikar O'Connor je bil pozvan, naj plača svoji zaročenki odškodnino, ker se mi hotel z njo poročiti. Toda slikar je pred sodiščem navedel vzrok svojega postopanja. Njegova žena je namreč vedno nosila oklep. Nekoga dne je bil slikar zelo ljubosumen na svojo zaročenko ter je strejal na njo, vendar pa ni zadel. Zaročenka je iz strahu pred zopetnim napadom pukila oklep iz plutovine in pločevine, ki ga baje rabijo tudi vojaki in ki ga ne more prestreliti niti krogla iz vojaške puške. O'Connor je venomer prosil zaročenko naj odloži oklep, ter jo zatrjeval; da ne bo več ljubosumen. Sočink je prišel na pametno idejo. Prosil je gospodinčico, naj odloži oklep, da ga preskusijo. In pokazalo se je, da ga prestreljali na spodku revolvar. Sočink je vsed tega prav lahko pregororil zaročenko, da ni več nosila oklepa. Zaročenec je pa obljubil, da ne bo več ljubosumen. Trgovec je moral povrniti znesek, ki ga je dobil za oklep. Par dni pozneje je bila poroka.

FRANK J. TURK,
1361 E. 55 St. blizu St. Clair.

"Saloon na prodaj, in sicer eden v Collinwoodu na stop 116 in eden na 6033 St. Clair ave. Eden izmed teh dveh se mora prodati, ker gospodar radi velikega opravka v obeh salonih sam vsega ne more voditi. Lepa prilika za Slovence, ker se poceni proda. Vprašajte na 6033 St. Clair ave. vogal 61. cesta.

Delo dobijo takoj delavci v foundry. Stalno delo. Nobenega štrajka. Vprašajte takoj pri The Ferro Machine in Foundry Comp., Hubbard ave. in 66 St. Vzemite Broadway kar do 65. cesta potem pa prakajte do Hubbard ave.

DR. L. E. SIEGELSTEIN
308 Permanent Bldg.,
746 Euclid ave.

Uradne ure: od 9. zjutraj do 4. popoldne, ob nedeljah od 10 do 12.

Najnovejše za rojake

Primerjajte slike naših rojakov z slike v revijah in časopisih. Če ne ujemajo, poslati nam jih.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in bolj podobni svojim rojakinjam.

Naši rojaci so vse bolj in

Puebla - zaklad Inkov!

Historično politični roman.

Spisal Sir John Retcliffe;

za Clev. Ameriko priredil L. J. P.

In v resnici se začuje čež tretek rezgetanje konja, ki je moral prihajati od kraja in med njimi in med haciendo. Tako zatem se začuje enak glas še od drugih živali.

"Karamba," šepeta traper, "Komanč ima prav. Indijanci so morali med nami in med haciendo nastaviti straže."

"Moji beli bratje naj počakajo trenutek," odvrne Komanč; "v kratkem jim prinesem sporečilo." In ne da bi čakal odgovora, prisloči svojo puško na skalo in odlide.

Mnilo je pol ure. Jaguar se vrne ravno tako tiko kot je odšel. Ne da bi znil besedico, zgrabi za uzdo konja, na katerem je sedela senorita in ga obrna nazaj.

"Zlodja, kaj pa je, Komanč? Govori!"

Komanč se pa ne da ustavlja pač, pa hiti do gotove razdalje nazaj. Sele ko so bili med skalami in pečinami dovolj oddaljeni od prvotnega mesta, se ustavi za trenutek in reče:

"Moj beli oče je govoril o nekem skrivališču, kjer ima spravljene konje. Ali me hoče takoj tja peljati?"

"Seveda, toda zakaj se naj skrivamo, ko se ne vemo vzroku?"

"Leteča Puščica z dvesto vojniki je med nami in haciéndo ter strazi pot."

"Toda moj oč?" prosi senorita vsa v strahu. "Za voljo svete device, ne pustite smojega očeta brez pomoči."

"Veliki Bog bledoličnikov bo čuval haciéndera. On ima kamenito zidovje med sboj in med Apači, in njegove oči so odprtne. Druge pomoči ne moremo sedaj dati kot našo previdnost."

Tako so nadaljevali pot in Križonos ter Zelezna Roka sta se dvakrat ozrla nazaj, da bi videla, če jim kdo sledi. Opačila pa nista pobegle apaške straže, ki jim je ves čas še od taborišča sem sledila. Sla je za njimi prav do skrivališča. V dobrini pol ur so bili tam, ravno ob tem času, ko so na hacieški s topom streljali na Apače. Odmev poka je prišel do njih uses, in ko je Dolores zvedela, da imajo takó izvrstno brambno orožje na haciéndi, je bila nekoliko pomirjena in je gotovo pričakovala na zmago svojega očeta.

Skrivališče, ki je bilo znano Križonosu in Diazu, je bilo jaka srčno izbrano. Majhna četa ljudij se je lahko tam branila proti veliko večji množici. Bila je nekaka votlina, popolnoma v pečevju in skalnini, gosto obrastala od vseh strani z neprodarnim grmovjem. Tukaj so jih že pozdravili konji, katere so pustili prejšnji dan v skrivališču. Zakurili so ogenj, da jim je razsvetljevala votlino in da se ženske ogrejejo, ker noč so v tropičnih krajih precej hladne. Treba jim je bilo tudi hrane, ker Križonos in Zelezna Roka že od včerajnjega jutra nista nicesar zavzila. Se poprej pa priredi Križonos rannemu Klestu ugodno ležišče in sedaj ob svitu ognja nastanko preiše njegove rane. S spremo roko mu pošče kroglo iz rane, ki se ni globoko zadrla. Slabejša pa je bila rana na kolenu. Komančanici, ki je poznala zdravilne rože, je že prej ves čas trgala ob potu zelišča, katera je sedaj zdrobila med dvema kamnoma in jih položila ranjencu na rano. Ko je bilo vse to odpravljeno, je pa vzel Križonos iz svoje torbe nekaj kosov jelenjega mesa, katero se kmalu začne peči v votlini. Duh pečenke je vse prijetno bodel v nos. Ker jih je bilo tako majhno število, jim ni preostajalo drugega kot da počakajo dneva, nakar pošljeno enega izmed njih na povzvovanje.

Pečeno meso je vsem v votlini. Duh pečenke je vse prijetno bodel v nos. Ker jih je bilo tako majhno število, jim ni preostajalo drugega kot da počakajo dneva, nakar pošljeno enega izmed njih na povzvovanje.

"Ne prisegajte, senor Križonos," odvrne traper resno. "Vi niste dali svoje besede, ja

in Vonodonga sva jo dala za tri dni, in vi poznate postavo prerije, da zastavljena beseda velja."

Križonos stisne zobe in potegne nož od vrata nesrečnika. "Vstan!" reče, "varen si! Toda gorje tebi, če se zopet srečava! Vas pa hočem zapustiti, ker mojega sovražnika prijeti ne morejo biti moji, in nikdar ne bo Križonos stanoval skupaj pod streho morilca svojih otrok."

Potem pa vzame svojo puško in pomigne Diazu. "Pojdi, sin moj," reče, jaz ne morebiti več tukaj, in ti morejo zadostujejo, da bračno ženske, dokler ne pošljem od haciende sem poročila ali pomoči. Zdravstvujte, gospod Zelezna Roka, najnina pota gre do naravn."

In ne da bi znil še eno besedico, odkoraka z Diazem iz votline. Tiho molčanje, globoka potrost in čut, kot bi staremu možu naredili krvico, se lahko bere na obrazih vseh, ki so ostali. Oči vseh se posibijo na tla, dasi se je umaknil mestič v najbolj oddaljeni kot. Samo oko Vonodonge je sledilo obema odbajajočima.

Tako je minilo pet minut, in Zelezna Roka je hotel bas spregevoriti, ko se začuje onstran skrivališča strel, kateremu kmalu sledi indijanski krčanje kot znamenje napada.

Z onim skokom je Zelezna Roka pri vhodu votline, s puško v rokah, "Rudeči lopovi so napadli naše prijatelje," zacliffe, "hitimo jim na pomoč, Jaguar."

Toda roka Vonodonge ga zadrži. "Prepozno je," reče, "mrfva sta al pa v rokah Apačev, in tudi Zelezna Roka jim ne more pomagati. Poleg tega pa moraš pomisiliti, da imamo drugo dolžnost."

"Res je, Komanč," odvrne traper, "toda žal mi je, ker starci nismo mogli dokazati, kako radi bi mu prišli s puško in nožem nasproti izdajalcu. Onadva ne bi smela od nas, pač pa bi jim morali pokazati skriveni izhod iz votline. Toda ta temoglavec ni hotel poslušati, dasi imo dovolj sivo glavo, da bi lahko rabil več pameti. Ali čuješ, kako divjaki kričijo veselja, ker so dobili dva takoj hrabri moža v pest? Mislil, da bodo imeli kmalu dovolj te zalege v svoji sredini, ker so Apači gotovo opazili obdava, da sta pršla od sem. Ali kaj vidiš, Jaguar?"

Vprašanje je bilo kmalu potrjeno, ker Vonodonga pomeri s puško in strelu sledi krik. Apač, ki se je hotel približati krajcu, se je mrtev zgrudil na tla.

Potem pa stopi Komanč v notranjost votline, da pomiri ženske, dočim zavzame Zelezna Roka njegovo mesto. Vtem Cvetlici zapove, naj vzame puško ranjenega častnika in pomaga Zelezni Roki. Senorita je bila sicer prestrašena, vendar pri zavesti, dočim je njena služabnica jo kala na vso moč. Mladi Kleist je bil medtem zaposlen pri ženskah. Z lahnim dotikljam roke se približa svoji sestri, Vetrni Cvetlici in ji reče:

"Pojdi! Vetrna Cvetlica mora biti rupa. Vojnik zna umreti, tudi če je njegova koža bela."

To povelje je deklico silno prestrašilo. Toda bila je navajena pokorščine. Rahlo se je dvignila, in ko se še enkrat sklonje preko ranjenega, čutí Kleist, da mu pada je solze preko lica. Kleist stegne roko proti njej:

"Hvala, Komea! V zadnji minutni svojega življenja bom pomnil twojo dobroto."

"Na svidenje, bledoličnik," reče Komanč. "Glavar bo maševal twojo kri."

Tri ženske, ki so ostale v votlini, so se stisnile k steni. Bile so to Komančinja, Dolores in njena služabnica. Čakale so, da najde Vonodonga pravi skriveni izhod iz votline. Kmalu se mu to delo posreči, in Vonodonga spelje srečno vse tri ven iz votline. Kmalu nato se prikaže tudi Jaguar,

"Ali imas vse pripravljeno?"

vpraša Komanč. Bojim se, da predno mine deset minut, bodejo Apači nam že za petami. Nekaj nameravajo, in najbrž se pripravljajo na napad.

"Moj beli brat ima smodnik. Vonodonga gre naprej in vodi ženske. Zelezna Roka pa naj zapre pot, ko začuje tuljenje apaskih psov."

"Naprej, Jaguar, jaz zaprem pot!" kriči Zelezna Roka.

Dalej prihodnjič.

spremljvalec načrkat obklopi od kakih dvajset Apačev. In ko so obojeti prepeljali na varno, je Leteca Puščica takoj odločila, da se zvrši napad na skrivališče.

Indijanci so pač srčni, kadar pa začujejo strel iz puške iz nevidnega kraja, tedaj pa zgubijo precej svoje koraje in se umaknejo v skrivališče, ker niso preprilčani in ne vedo, koliko sovražnikov imajo pred seboj. In na to je Zelezna Roka tudi računal. Takoj ko je padel prvi strel iz votline, so se Apači previdno umaknili. Zelezna Roka je potem streljal na posamezne Apače, vendar je kmalu uvidel, da se toliki sili ne bo mogel dolgo ustavljati.

Da se je pa boj nadaljeval na ta način dolgo, za to je pa skrbela druga okolnost. Zelezna Roka in Jaguar nista imela dovolj streljiva s seboj. Na to okolnost je opozorila Jaguarja njegova sestra, ki je basala puške.

"Karamba," nmrma Zelezna Roka, "misil sem, da se lahko zdržimo tukaj do večera in streljam, ker Indijance zadržuje njih strah pred napadom. Toda lopovi so dovolj pametni, da spoznajo, da imajo opraviti same z eno puško. Mi moramo misiliti na to, kako se umaknemo, kaj ne Jaguar."

Komanč pa pokaže na ranjence in na kraljevca. "Moj beli brat ve, da bo teško preči ženske na varno."

"Naj bo kar hoče, mi moramo ven iz te votline, in če tudi prepustimo ranjence njevi usodi zajedno z ženskami. Z njimi ostanejo tudi trijeti jetniki. Apači bodejo planili v votline, in bodejo severno silno razjarjeni, ko ne bodejo dobili svojih žrtv v njej. Mogoče, da bodejo ranjence pustili v miru, mogoče ga v prvi jezi posekajo. Vi pa," in Zelezna Roka se obrne proti lordu, "če ste kristijan, boste znali varovati njegovo življenje, ker ste z rudečimi zlodji v zvezi. Mogoče nam da Bog svojo milost, da oprostimo ranjence še iz hujše stiske, kar je sedaj."

"Kar se tiče mene, bom držal svojo besedo," reče lord, "in nihče ne bo zvedel, kam sta odšli. Upam, da se bodo zopet videli, in da tedaj ne bodo sovražniki eden druga z. Tedaj bodejo tudi bolje misiliti o meni kot sedaj."

Kot v odgovor traper reče samo Jagarju: "Cas je, da gremo. Ti Jaguar pojdi naprej in kaži senoriti pot. Tako mladič, vzemti tudi te dve puške, in jih vrzi v prvi kanal, ker ni potrebno, da bi jih Apači si prisvojili."

Komanč je bil medtem zaposlen pri ženskah. Z lahnim dotikljam roke se približa svoji sestri, Vetrni Cvetlici in ji reče:

"Pojdi! Vetrna Cvetlica mora biti rupa. Vojnik zna umreti, tudi če je njegova koža bela."

To povelje je deklico silno prestrašilo. Toda bila je navajena pokorščine. Rahlo se je dvignila, in ko se še enkrat sklonje preko ranjenega, čutí Kleist, da mu pada je solze preko lica. Kleist stegne roko proti njej:

"Hvala, Komea! V zadnji minutni svojega življenja bom pomnil twojo dobroto."

"Na svidenje, bledoličnik," reče Komanč. "Glavar bo maševal twojo kri."

Tri ženske, ki so ostale v votlini, so se stisnile k steni. Bile so to Komančinja, Dolores in njena služabnica. Čakale so, da najde Vonodonga pravi skriveni izhod iz votline. Kmalu se mu to delo posreči, in Vonodonga spelje srečno vse tri ven iz votline. Kmalu nato se prikaže tudi Jaguar,

"Ali imas vse pripravljeno?"

vpraša Komanč. Bojim se, da predno mine deset minut, bodejo Apači nam že za petami. Nekaj nameravajo, in najbrž se pripravljajo na napad.

"Moj beli brat ima smodnik. Vonodonga gre naprej in vodi ženske. Zelezna Roka pa naj zapre pot, ko začuje tuljenje apaskih psov."

"Naprej, Jaguar, jaz zaprem pot!" kriči Zelezna Roka.

Dalej prihodnjič.

Čudna slabost.

Nekatere osebe so podvržene napadom čudnih slabosti, katerih vzrok ni nikakor ne morejo raztolmačiti. Ta slabost pride natenkat, brez svarilne naredi ljudje nesposobne za delo, trudne in obupane. Ta slabost je ponavljec kрат posledica nereda prebavljajnih organov. Lahko je želodec bolan, jetra ali odvajalni organi, mogoče je slab kri, slab živci. Take osebe mnogokrat poskušajo razna zdravila, kakor pilule, dekotila in močne likerje, toda brez vsakega uspeha. Oni potrebujejo ono izvrstno zdravilo, ki deluje na vseh prebavljajnih organih.

Očisti celo telo in
Daje moč celemu telesu,
daje bogato kri,
regulira sistem.

To zdravilo, katero lahko rabijo vsi člani družine in katero bi moral rabiti v vseh slučajih, ko se ne počuti dobro, je dobro znano.

Trinerjevo Ameriško GREJKO VINO.

To naravno zdravilo je narejeno iz grenčnih zelišč in rudečega vina, ima obširno polje delavnosti, ker ima takoj veliko zdravilno moč pri nerednosti prebavljajnih organov, ki so podlaga zdravja celega telesa. To zdravilo bi moral rabiti pri:

Želodčnih boleznih in odvajalnih orgnov,
zaprtju in njegovi posledici,
ponovnih glavobolih,
revmatičnih napadov,
nevralgiji in nervoznosti,
mnogih ženskih boleznih,
koliki in krči,
napetju in bruhanju.

in v vseh takih boleznih, kjer čutište zgubo apetita in kjer se ponavlja slabost telesa. Po lekarnah.

JOSIP TRINER, Importer in exporter.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

THE

Greenhut = Goodman

IMPROVEMENT CO.

Ima na prodaj petdeset krasnih lotov. Vrednost zemljišča raste vsak dan. Del zemljišča je na Westropp Ave. in E. 143. cesti. Dve minute od cerkve, šole in tovarne ter White City Parka. Tu lahko greste na sveži zrak in zraven

Naredite denar pri zemljišču.

Najbolj pripraven svet za domačijo, kjer je zrak čist. Šest minut od Euclid Beach parka. Da te lote hitro prodamo, jih lahko dobite, da nekaj plačate naprej, drugo pa na lahke mesečne obroke. Mi postavimo hišo za vas in vi plačujete toliko kot za rent na mesec. Kmalu imate lahko svojo lastno domačijo. Kupite sedaj, ko so nizke cene. Kare vozijo mimo vsake tri minute. Obrnite se na:

ROBERT SCHOLL, 14816 Westropp Ave.

ali na

Mr. Greenhut, 1200 W. 9th St. M. Goodman, 3916 Lorain-av.

Tel. Cuy. Central 5127 R.

Tel. Central 5651 W